

Accountantsprotocol

ten behoeve van het accountantsonderzoek van de
financiële verantwoordingen van subsidieontvangers
(Citeertitel: **accountantsprotocol subsidies 2016**)

Datum: 26 februari 2016
Kenmerk: CAD.2016.016

Inhoudsopgave

1	Begripsbepalingen	3
2	Algemeen	3
	2.1 Subsidiëring	3
	2.2 Doelstelling accountantsprotocol	3
	2.3 Wettelijk kader	4
3	Accountantsonderzoek	5
	3.1 Accountantsproducten	5
	3.2 Wanneer welk soort accountantsproduct	5
	3.3 Accountantsonderzoek	5
	3.3.1 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	6
	3.3.2 Onderzoektoleranties voor de jaarrekening	6
	3.3.3 Onderzoektoleranties voor het financieel verslag van een bijzondere subsidie	6
	3.3.4 Omgaan met afwijkingen (foutdefinities, fouten en onzekerheden)	7
	3.3.5 Grondslagen financiële verantwoording	7
	3.3.6 Financiële rechtmatigheid	7
	3.3.7 Rapporteringstolerantie voor een rapport van afwijkingen	8
4	Review Centrale Accountantsdienst	8
5	Collegiaal overleg Centrale Accountantsdienst	9
6	Ondertekening accountantsprotocol	9
BIJLAGEN		
	Bijlage 1: Model (goedkeurende) controleverklaring bij de jaarrekening	10
	Bijlage 2: Model (goedkeurende) beoordelingsverklaring bij de jaarrekening	12
	Bijlage 3: Model (goedkeurende) controleverklaring bij het financieel verslag van een bijzondere subsidie (projectsubsidie)	14

1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van dit accountantsprotocol wordt verstaan onder:

overheid	:	de overheid van Aruba;
minister	:	de minister ten laste van wiens begroting subsidies zijn toegekend;
subsidies	:	de subsidies toegekend krachtens de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (AB 1990 no. GT 34);
subsidiebeschikking	:	de beschikking tot toekenning van subsidies;
financiële verantwoording	:	de verantwoording in de vorm van: a) een jaarrekening wanneer een algemene subsidie is aangevraagd door de subsidieontvanger; b) een financieel verslag wanneer een bijzondere subsidie is aangevraagd door de subsidieontvanger;
subsidieontvanger	:	de instelling aan wie subsidie is toegekend;
accountant	:	een certificeringsbevoegde registeraccountant of accountant-administratieconsulent dan wel een gelijkwaardige certificeringsbevoegde deskundige;
subsidieaccountant	:	de met subsidieonderzoek belaste accountant;
accountantsonderzoek	:	het subsidieonderzoek van de subsidieaccountant.

2 Algemeen

2.1 Subsidiëring

Op grond van de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (subsidieverordening) kan een minister subsidies toekennen aan instellingen van openbaar nut. De toekenning van de subsidies vindt plaats middels een landsbesluit.

De subsidieverordening onderscheidt de volgende 2 soorten subsidies:

- Algemene subsidie.
- Bijzondere subsidie.

In de bestuurspraktijk wordt de algemene subsidie ook aangeduid als exploitatiesubsidie (inclusief salarissubsidie) en de bijzondere subsidie als projectsubsidie.

2.2 Doelstelling accountantsprotocol

Subsidies zijn publieke middelen. De overheid — en in het bijzonder de minister — moet daarom weten dat de subsidies zijn besteed voor het doel waarvoor deze zijn toegekend en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving. De subsidieontvanger legt daarvoor financiële verantwoording af aan de minister c.q. de overheid. De overheid stelt op basis van de financiële verantwoording van de subsidieontvanger vast of aan de subsidievoorwaarden is voldaan en of de lasten respectievelijk uitgaven in aanmerking komen voor subsidie. De overheid kan de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van de subsidieontvanger zelf controleren, maar kan de financiële verantwoording ook laten

controleren door een accountant die door de subsidieontvanger is ingeschakeld (subsidieaccountant). Deze accountant rapporteert zijn bevindingen over de financiële verantwoording via een verklaring. Met zijn verklaring verschaft deze accountant zekerheid over de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van de subsidieontvanger.

Het accountantsprotocol is bestemd voor de subsidieaccountant van de subsidieontvanger. Het accountantsprotocol heeft betrekking op het uit te voeren accountantsonderzoek op de financiële verantwoording van de subsidieontvanger en geeft aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van het accountantsonderzoek.

In de subsidiebeschikking is bepaald of het accountantsprotocol van toepassing is bij de subsidieontvanger.

Om misverstand te voorkomen is het belangrijk te vermelden dat de overheid c.q. de minister te allen tijde het recht heeft om zelf de financiële verantwoording van de subsidieontvanger te onderzoeken. Dus ook wanneer de financiële verantwoording door een subsidieaccountant is onderzocht. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er sprake is van vermoeden van frauduleus handelen met subsidies door een subsidieontvanger.

2.3 Wettelijk kader

Voor het accountantsonderzoek zijn in beginsel de volgende wet- en regelgeving relevant:

- De subsidiebeschikking.
- De aan de subsidiebeschikking verbonden nadere voorwaarden voor zover van financiële aard.
- De Subsidieverordening instellingen van openbaar nut.
- De Comptabiliteitsverordening 1989.
- De belastingwetten.
- De sociale verzekeringswetten.
- De brief van de minister van Financiën en Overheidsorganisatie van 4 januari 2016 met kenmerk MFO/INST 0001-16 inzake verzoek intrekking Richtlijnen inzake subsidiabele personeelskosten 1991.
- Andere relevante wet- en regelgeving.

Of en in welke mate een specifieke wet of regelgeving relevant is, is afhankelijk van de soorten financiële transacties die bij een subsidieontvanger spelen. Bijvoorbeeld als een subsidieontvanger geen personeel in dienst heeft zijn wetten zoals de Landsverordening loonbelasting, de Landsverordening algemene ouderdomsvoorziening, de Landsverordening weduwe- en wezenverzekering en de Landsverordening algemene ziektekostenverzekering niet relevant bij die subsidieontvanger.

3 Accountantsonderzoek

3.1 Accountantsproducten

Voor het accountantsonderzoek op een financiële verantwoording van de subsidieontvanger worden de volgende twee soorten accountantsproducten onderscheiden:

- Een controleverklaring.
- Een beoordelingsverklaring.

Bij een controleverklaring wordt door de subsidieaccountant controlewerkzaamheden verricht die leiden tot een controleverklaring met redelijke mate van zekerheid.

Bij een beoordelingsverklaring worden door de subsidieaccountant beoordelingswerkzaamheden verricht die leiden tot een beoordelingsverklaring met beperkte mate van zekerheid.

3.2 Wanneer welk soort accountantsproduct

Het vereiste soort accountantsproduct is afhankelijk van de hoogte van de toegekende subsidies. Bepalend voor het vereiste soort accountantsproduct is de totale maximale subsidieomvang in de subsidiebeschikking.

In tabel 1 hierna is het vereiste accountantsproduct per soort subsidie c.q. financiële verantwoording weergegeven.

Tabel 1: Vereiste accountantsproduct

Subsidiebedrag in Afl.	Jaarrekening (<i>algemene subsidie</i>)
Vanaf 250.000 tot en met 999.999	Beoordelingsverklaring
Vanaf 1.000.000	Controleverklaring

Subsidiebedrag in Afl.	Financieel verslag (<i>bijzondere subsidie</i>)
Vanaf 100.000	Controleverklaring

Voor de controleverklaring bij de jaarrekening maakt de subsidieaccountant gebruik van het model (goedkeurende) controleverklaring in Bijlage 1 en voor de beoordelingsverklaring bij de jaarrekening het model (goedkeurende) beoordelingsverklaring in Bijlage 2.

Voor de controleverklaring bij het financieel verslag over een bijzondere subsidie maakt de subsidieaccountant gebruik van het model (goedkeurende) controleverklaring in Bijlage 3.

3.3 Accountantsonderzoek

In dit onderdeel zijn aanwijzingen opgenomen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de diepgang van het accountantsonderzoek.

3.3.1 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Bij een controleverklaring dient de subsidieaccountant een redelijke mate van zekerheid te geven. Hiervoor wordt uitgegaan van een betrouwbaarheid van 95%.

Bij een beoordelingsverklaring dient de subsidieaccountant een beperkte mate van zekerheid te geven. De exacte mate van betrouwbaarheid en diepgang van de uit te voeren accountantsonderzoekswerkzaamheden worden hierbij overgelaten aan de vaktechnische oordeelsvorming van de subsidieaccountant.

Voor beide accountantsproducten hanteert de subsidieaccountant de 'Nadere voorschriften Controle- en overige standaarden' (NV COS) van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) dan wel de standaarden van de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB-standaarden) van de International Federation of Accountants (IFAC).

3.3.2 Onderzoektoleranties voor de jaarrekening

Voor de controleverklaring onderscheidenlijk de beoordelingsverklaring bij de jaarrekening hanteert de subsidieaccountant de in tabel 2 opgenomen aanwijzingen voor de nauwkeurigheid en de gevolgen van de afwijkingen (fouten en onzekerheden) voor de strekking van de controleverklaring onderscheidenlijk de beoordelingsverklaring.

Tabel 2: Onderzoektoleranties voor de jaarrekening

	Fouten (in de jaarrekening)		Onzekerheden (in de controle)	
	Beperking	Afkeuring	Beperking	Oordeelonthouding
Getrouwheid				
Balans (% van de balanstelling)	>5 en <10	≥10	>5 en <10	≥10
Exploitatierkening (% van de totale kosten)	>2 en <5	≥5	>5 en <10	≥10
Rechtmatigheid				
Rechtmatigheid besteding (% van de totale kosten)	>1 en <3	≥3	>3 en <10	≥10

3.3.3 Onderzoektoleranties voor het financieel verslag van een bijzondere subsidie

Voor de controleverklaring bij het financieel verslag van een bijzondere subsidie hanteert de subsidieaccountant de in tabel 3 opgenomen aanwijzingen voor de nauwkeurigheid en de gevolgen van de afwijkingen (fouten en onzekerheden) voor de strekking van de controleverklaring.

Tabel 3: Onderzoektoleranties voor het financieel verslag van een bijzondere subsidie

	Fouten (in het financieel verslag)		Onzekerheden (in de controle)	
	Beperking	Afkeuring	Beperking	Oordeelonthouding
Getrouwheid				
Projectkosten (% van de subsidiabele projectkosten)	>1 en <3	≥3	>3 en <10	≥10
Rechtmatigheid				
Rechtmatigheid besteding (% van de subsidiabele projectkosten)	>1 en <3	≥3	>3 en <10	≥10

Subsidieontvangers ontvangen bijzondere subsidies die soms over meerdere boekjaren heen lopen. Bijzondere subsidies worden verantwoord en afgerekend na afloop van de bijzondere periode aan de hand van een afzonderlijk financieel verslag van de bijzondere subsidie.

Wanneer een subsidieontvanger zowel een algemene subsidie als een bijzondere subsidie geniet is de subsidieaccountant alert voor verschuiving van kosten tussen de algemene subsidie en de bijzondere subsidie.

3.3.4 Omgaan met afwijkingen (foutdefinities, fouten en onzekerheden)

Van een fout in de financiële verantwoording is sprake indien naar aanleiding van het uitgevoerde accountantsonderzoek is gebleken dat een (gedeelte van een) post niet juist is en/of niet in overeenstemming is met één of meer aspecten van toepasselijke wet- en regelgeving. Fouten worden in absolute zin opgevat voor zover het betrekking heeft op de niet-naleving van wet- en regelgeving. Saldering van fouten is niet toegestaan.

Het uitgangspunt is dat geconstateerde fouten zoveel mogelijk door de subsidieontvanger worden gecorrigeerd. Voor fouten die betrekking hebben op financiële rechtmatigheid wordt opgemerkt dat correctie hiervan vaak niet mogelijk is, omdat de besteding reeds plaats heeft gevonden en niet teruggedraaid kan worden. Bijvoorbeeld als bijzondere subsidie is toegekend voor de aanschaf van een bestelbus, maar er een personenwagen is aangeschaft.

3.3.5 Grondslagen financiële verantwoording

De financiële verantwoording wordt door de subsidieontvanger opgesteld op basis van algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en/of zoals nader bepaald bij de subsidiebeschikking. De subsidieaccountant stelt vast dat hieraan is voldaan.

3.3.6 Financiële rechtmatigheid

De subsidieaccountant stelt vast of de subsidieontvanger de subsidies rechtmatig heeft besteed. Dit houdt mede in dat de subsidies zijn besteed voor het doel waarvoor de subsidies zijn toegekend.

Het referentiekader voor de financiële rechtmatigheid wordt gevormd door de wet- en regelgeving opgenomen onder § 2.3. Financiële rechtmatigheid heeft betrekking op de (achterliggende) handelingen en beslissingen aangaande financiële transacties. Indien een financiële transactie naar het oordeel van de subsidieaccountant niet in overeenstemming is met de toepasselijke wet- en regelgeving, merkt hij het totale bedrag van de financiële transactie aan als een fout in de financiële verantwoording.

De subsidieaccountant richt zijn accountantsonderzoek zo in dat hij met inachtneming van de gegeven onderzoekstoleranties tot een oordeel over de financiële rechtmatigheid van de subsidiebesteding kan komen.

3.3.7 Rapporteringstolerantie voor een rapport van afwijkingen

Bij het accountantsonderzoek geldt ook een rapporteringstolerantie voor de subsidieaccountant. De rapporteringstolerantie geeft aan vanaf welke omvang afwijkingen (fouten en onzekerheden) met een afzonderlijk rapport moeten worden gemeld aan de subsidieontvanger.

De standaard rapporteringstolerantie is bij een beoordelingsopdracht 0,50% van de subsidies en bij een controleopdracht 0,25% van de subsidies. Bij de subsidiebeschikking kan een lagere of hogere rapporteringstolerantie worden bepaald. In dat geval geldt de rapporteringstolerantie van de subsidiebeschikking. De subsidieaccountant kan op basis van zijn professionele oordeelsvorming ook een lagere rapporteringstolerantie hanteren voor bepaalde soorten fouten. Bijvoorbeeld wanneer een fout een structureel en geen incidenteel karakter heeft.

Uitgangspunt is dat geconstateerde fouten zoveel mogelijk moeten worden gecorrigeerd door de subsidieontvanger. De subsidieaccountant beperkt zich in zijn rapportage van de afwijkingen daarom tot de fouten die niet zijn gecorrigeerd.

Het rapport van afwijkingen (fouten en onzekerheden) is vormvrij. Van de gerapporteerde fouten en onzekerheden vermeldt de subsidieaccountant in de rapportage de aard en omvang.

Als door de subsidieaccountant een rapport van afwijkingen is uitgebracht stuurt de subsidieontvanger dit rapport samen met de financiële verantwoording en de daarbij afgegeven verklaring naar de minister. De subsidieontvanger kan daarbij tevens aangeven hoe hij op de geconstateerde fouten en onzekerheden van de subsidieaccountant heeft gereageerd en welke acties hij intussen heeft ondernomen.

4 Review Centrale Accountantsdienst

De Centrale Accountantsdienst kan een review verrichten op het uitgevoerde accountantsonderzoek op een financiële verantwoording van een subsidieontvanger. De subsidieaccountant die het accountantsonderzoek heeft uitgevoerd verstrekt de Centrale Accountantsdienst desgevraagd alle inlichtingen en bescheiden en verleent indien nodig ook inzage in het gehele onderzoeksdossier.

5 Collegiaal overleg Centrale Accountantsdienst

Indien de subsidieaccountant vragen heeft over het accountantsprotocol, of dat de subsidieaccountant van oordeel is dat gelet op de specifieke situatie van het geval het accountantsprotocol niet dan wel onvoldoende duidelijk is, dan pleegt de subsidieaccountant collegiaal overleg met de Centrale Accountantsdienst.

6 Ondertekening accountantsprotocol

Het accountantsprotocol moet door de subsidieaccountant in tweevoud ondertekend en gedagtekend zijn alvorens de subsidieaccountant zijn accountantsonderzoek aanvangt.

De subsidieontvanger medeondertekent het accountantsprotocol voor kennisneming.

Een exemplaar van het accountantsprotocol is bestemd voor de subsidieaccountant en het andere exemplaar stuurt de subsidieontvanger naar de minister.

Bijlage 1: Model (goedkeurende) controleverklaring bij de jaarrekening

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van <<Naam ministerie>>

Aan: <<Naam opdrachtgever>>

Wij hebben de in dit [verslag][rapport] op pagina <<nummer>> tot en met pagina <<nummer>> opgenomen jaarrekening <<jaartal>> van <<naam entiteit>> te Aruba gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per <<datum incl. jaartal>> en de exploitatierekening over het jaar <<jaartal>> met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag¹, beide in overeenstemming met << Naam van gehanteerd stelsel van verslaggevingsregels>>.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde opbrengsten, kosten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met relevante wet- en regelgeving. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde controlestandaarden en met het accountantsprotocol subsidies 2016. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste

---

¹ Als het bestuur van de entiteit geen jaarverslag bij de jaarrekening heeft opgesteld, vervalt het zinsdeel ", alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide".

oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de entiteit per <<datum en jaartal>> en van het resultaat over <<jaartal>> in overeenstemming met << naam van gehanteerd stelsel van verslaggevingsregels>>.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde opbrengsten, kosten en balansmutaties over <<jaartal>> voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante bepalingen in de wet- en regelgeving opgenomen in paragraaf 2.3 van het accountantsprotocol subsidies 2016.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountantspraktijk>>

<<Naam accountant>>

Bijlage 2: Model (goedkeurende) beoordelingsverklaring bij de jaarrekening

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van <<Naam ministerie>>

Aan: <<Naam opdrachtgever>>

Wij hebben de in dit [verslag][rapport] op pagina <<nummer>> tot en met pagina <<nummer>> opgenomen jaarrekening <<jaartal>> van <<naam entiteit>> te Aruba beoordeeld. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per <<datum incl. jaartal>> en de exploitatierekening over het jaar <<jaartal>> met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag², beide in overeenstemming met << naam van gehanteerd stelsel van verslaggevingsregels>>.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde opbrengsten, kosten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met relevante wet- en regelgeving. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde beoordelingsstandaarden — waaronder de standaard 2400 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten' — en met het accountantsprotocol subsidies 2016. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij in staat zijn te concluderen dat ons niet is gebleken dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling in overeenstemming met de standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in

---

² Als het bestuur van de entiteit geen jaarverslag bij de jaarrekening heeft opgesteld, vervalt het zinsdeel ", alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide".

hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij het management en overige functionarissen van de entiteit, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie. De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de entiteit per <<datum en jaartal>> en van het resultaat over <<jaartal>> in overeenstemming met << naam van gehanteerd stelsel van verslaggevingsregels>>.

Voorts is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de in deze jaarrekening verantwoorde opbrengsten, kosten en balansmutaties over <<jaartal>> niet voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat ons niets is gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat deze bedragen niet in overeenstemming zouden zijn met de relevante bepalingen in de wet- en regelgeving opgenomen in paragraaf 2.3 van het accountantsprotocol subsidies 2016.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountantspraktijk>>

<<Naam accountant>>

Bijlage 3: Model (goedkeurende) controleverklaring bij het financieel verslag van een bijzondere subsidie (projectsubsidie)

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van <<Naam ministerie>>

Aan: <<Naam opdrachtgever>>

Wij hebben het bijgaande financieel verslag betreffende het project <<naam project>> van <<naam entiteit>> te Aruba gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van het financieel verslag. Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag van de bijzondere subsidie. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde controlestandaarden en met het accountantsprotocol subsidies 2016. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste professionele oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van het financieel verslag door de entiteit, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte

grondslagen voor het opstellen van het financieel verslag, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel is het financieel verslag betreffende het project <<naam project>> in alle van materieel belang zijnde aspecten juist en in overeenstemming met de relevante bepalingen in de wet- en regelgeving opgenomen in paragraaf 2.3 van het accountantsprotocol subsidies 2016

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Het financieel verslag is opgesteld voor het Ministerie van <<naam ministerie>> met als doel de entiteit in staat te stellen te voldoen aan de verplichtingen die aan de subsidieverlening zijn verbonden.

Hierdoor is het financieel verslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Het financieel verslag met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de entiteit en het Ministerie van <<naam ministerie>> en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountantspraktijk>>

<<Naam accountant>>